

افت ۷ هزار واحدی شاخص بورس

شاخص کل بورس تهران روز گذشته با ۷ هزار و ۶۱۷ واحد کاهش در ارتفاع یک میلیون و ۵۳۹ هزار واحدی قرار گرفت.معامله‌گران دیروز در ۲ بازار بورس و فرابورس بیش از ۱۱ میلیارد و ۲۵۹ میلیون سهم، حق تقدم و اوراق بهادار را به ارزش ۷۷ هزار و ۷۷۹ میلیارد ریال معامله کردند. شاخص هم‌وزن هم با ۳ هزار و ۱۲۶ واحد کاهش به ۴۲۳ هزار و ۴۵۷ واحد و شاخص قیمت با یکهزار و ۹۱۲ واحد افت به ۲۵۹ هزار و ۵۱ واحد رسید.

نخستین محموله ترانزیتی از روسیه به هند از خاک ایران و از طریق کریدور شمال – جنوب حرکت کرد

اولین گام در کریدور توسعه

گروه اقتصادی: نخستین محموله ترانزیتی از روسیه به هند از خاک ایران از کریدور شمال – جنوب هفته پیش ارسال شد. این محموله شامل ۲ کانتنر ۴۰ فوتی حاوی لمینیت چوب با وزن ۴۱ تن، به صورت آزمایشی از مبدا سن‌پترزبورگ واقع در روسیه حرکت کرده و پس از انتقال به «بندر سالیانکا» در آستراخان از طریق دریای خزر وارد ایران می‌شود. این ۲ کانتنیر پس از ورود به منطقه آزاد انزلی در ایران، با کامیون به بندرعباس انتقال یافته و از آنجا توسط کشتی‌های کانتنیربر به بندر ناوشیوا در هند که مقصد نهایی است، انتقال پیدا می‌کند. پیش‌بینی زمانی که برای ترانزیت این محموله در نظر گرفته شده، کمتر از ۲۵ روز است. به گزارش «وطن‌امروز»، روزنامه اکونومیک تایمز چاپ هندوستان ۲۱ خرداد در گزارشی به این موضوع پرداخت و ارسال این محموله از روسیه را تایید کرده است. پیش‌بینی می‌شود ظرف ۲ هفته آینده این محموله به هند برسد.

- سلام ایران به اوراسیا**

اواخر شهریور سال گذشته بود که ایران به عضویت کامل سازمان همکاری شانگهای درآمد. عضویت کامل ایران در سازمان همکاری شانگهای نقش کشورمان را در ۳ طرح زیرساختی ابتکار کمربند و جاده، اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کریدور شمال – جنوب پیش از پیش پررنگ کرده است. ابتکار کمربند و جاده، اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کریدور شمال – جنوب به عنوان طرح‌های کلیدی در حوزه اتصالات زیرساختی می‌توانند در تقویت منافع مشترک کشورهای در حال توسعه و تقویت صلح در این منطقه نقش ایفا کنند. نکته مهم اما اینجاست که ایران حلقه وصل ۳ طرح زیرساختی فوق است. ایران می‌تواند از طریق کریدور شمال – جنوب حلقه وصل جنوب و شمال اوراسیا باشد و آسیای مرکزی و روسیه را به هند پیوند دهد. همچنین کریدور شمال – جنوب می‌تواند زیرساخت سخت همگرایی در قالب «اوراسیای بزرگ» را تقویت کند. در واقع ایران با بهره‌گیری از موقعیت استراتژیک خود در آسیا می‌تواند بازیگری مهم در پیشبرد طرح‌های اقتصادی و توسعه‌محور کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای و اتحادیه اوراسیا باشد.

- صرفه‌جویی ارزی و زمانی با بهره‌گیری از کریدور شمال – جنوب**

حالا با فعال‌سازی کریدور شمال – جنوب صرفه‌جویی احتمالی در حدود ۲۵۰۰ دلار در هر ۱۵ تن محموله نسبت به مسیر معمول کانال سوئز به دست می‌آید. همچنین زمان حمل‌ونقل را می‌توان به ۲۵ تا ۳۰ روز در مقایسه با ۴۰ تا ۶۰ روز از طریق سوئز کوتاه‌تر داد. به عنوان مثال، طی کردن مسیر بین بمبئی و مسکو تنها ۱۹ روز (در مقابل ۳۲ تا ۳۷ روز از طریق کانال سوئز) طول می‌کشد و مسافت را از حدود ۱۶۱۱۲ کیلومتر (۸۷۰۰ مایل دریایی) به حدود ۷۰۷۵ کیلومتر کاهش می‌دهد. به همین ترتیب، حمل‌ونقل بین هند و فنلاند تنها ۲۱ روز طول می‌کشد که حدود ۴۵ روز از حالت معمول کمتر است.

کریدور شمال – جنوب مهم‌ترین حلقه تجارت بین آسیا و اروپاست که در مقایسه با مسیرهای سنتی از نظر مسافت و زمان تا ۴۰ درصد کوتاه‌تر و از نظر هزینه تا ۳۰ درصد ارزان‌تر است. کریدور شمال – جنوب یکی از مسیرهای مهم ترانزیتی در آسیای میانه است و کشورهای در مسیر این راهگذر هر یک با تشکیل اتحادیه و انعقاد قراردادهای همکاری در رقابتی همه‌جانبه به توسعه و تجهیز بندر، جاده‌ها، ترمینال‌ها و مسیرهای ریلی خود می‌پردازند. این کریدور ارتباط ترانزیتی کشورهای شمال اروپا و روسیه را از طریق ایران و دریای خزر به کشورهای حوزه اقیانوس هند، خلیج فارس و جنوب آسیا برقرار می‌کند. در این میان اتصال خلیج عمان و بندر چابهار در ساحل شرق دریای مکران در دریای عرب به عنوان بندری استراتژیک به این کریدور می‌تواند در مبادله کالا به شرق کشور و همسایه‌های شرقی و آسیای میانه نقش داشته باشد.

کریدور ترانزیتی بین‌المللی شمال – جنوب، کالاهای صادراتی از سواحل غربی هند را از بندرعباس و بندر چابهار در ایران و کشورهای آسیای میانه و روسیه به اروپا انتقال می‌دهد. هندی‌ها با داشتن شرایط اقتصادی مناسب، بندت علاقه‌مند به استفاده از کریدور شمال – جنوب برای عرضه ارزان تو کالا و محصولات خود در بازارهای جهانی هستند. در واقع کالاهای هندی برای رسیدن به روسیه و اروپا به

بندرعباس ایران در خلیج‌فارس تحویل داده شده و از آنجا از طریق حمل‌ونقل ریلی یا جاده‌ای به دریای خزر رسیده و از طریق دریای خزر به سمت روسیه حمل می‌شود.

بزرگ‌ترین ویژگی مسیر شمال – جنوب کوتاه کردن زمان حمل‌ونقل کالاهاست. کشورهای استفاده‌کننده از مسیر هر چند ممکن است در ابتدای راه‌اندازی این کریدور متحمل هزینه‌های مالی و اقتصادی ششوند ولی با فعال شدن آن و کاهش فاصله زمانی انتقال کالا از هند به روسیه و اروپا، به سرعت هزینه‌ها جبران می‌شود. یکی از ۲ کریدور شمال – جنوب اصلی در ایران شامل محور شرقی است که با اتصال راه‌آهن چابهار – زاهدان در سال آینده، این کریدور مهم در محور شرقی می‌تواند به عنوان حلقه اتصال جنوب آسیا به افغانستان و آسیای میانه عمل کند. کریدور دیگر نیز از بندرعباس (بندر شهید رجایی) آغاز شده و به ۴ شاخه دیگر در شمال، شمال غرب و شمال شرق متصل می‌شود؛ در حال حاضر کریدور بندر شهید رجایی – بندر امیرآباد که تنها بندر رو – رو کشور است، فعال بوده ولی به دلیل کم بودن

روابط تجاری ایران با بنادر ترکمن‌باشی (ترکمنستان) و اکتائو (قزاقستان)، حجم تردها چندین برابر توجده نیست. شاخه‌های شمال غربی و شمال شرقی کریدور ریلی شمال – جنوب فعالیت بیشتری دارند اما آنچه حائز اهمیت است، کریدور ریلی بندرعباس – قزوین – رشت – آستاراست. حلقه مفقوده این کریدور، راه آهن رشت – آستاراست، چرا که راه آهن آستارا (ایران) – آستارا (جمهوری آذربایجان) فعال بوده و اگر قطعه رشت – آستارا متصل شود، این کریدور با تقاضای بسیار زیادی از سوی آذربایجان، گرجستان، بلاروس، روسیه و حتی فنلاند مواجه می‌شود. البته تنش‌ها میان آذربایجان و ارمنستان در چند ماه گذشته و ایجاد درگیری مجدد در بخش پراخ ارمنستان که قطعه‌ای از مسیر مورد توافق طرف‌ها برای برقراری خط ریلی شمال – جنوب بوده و مورد تأکید مقامات دیپلماتیک جمهوری اسلامی واقع شده است، نشان‌دهنده سیاست رقابت منفی توسط جبهه ترکی – آذربایجانی در تصاحب کریدورهاست. بخش پراخ یک منطقه کلیدی است که اتصال شمال و جنوب ارمنستان

را فراهم می‌کند. ارمنستان سال‌هاست نتوانسته از مزیت منطقه‌ای خود برای ترانزیت استفاده کند و در نوعی محاصره قرار دارد اما حال که در چارچوب پروژه استراتژیک کریدور شمال – جنوب این فرصت را به دست آورده که تجارت خود را تقویت کند، آذربایجان درصدد است با ایجاد ناامنی در منطقه کلیدی پراسخ، این فرصت را از رقیب سنتی خود بگیرد.

با این تفاسیر، به گفته کارشناسان تنها گزینه در دسترس جهت شکل‌دهی کریدور صادراتی و ترانزیتی مابین ایران و روسیه، دریای خزر است. ایران و روسیه به لحاظ دریایی با یکدیگر هم‌مرز بوده و کارشکنی‌های همسایگان شمالی نمی‌توانند خللی در ترانزیت دریایی‌فی مابین ایجاد کند. با این حال کشتیرانی تجاری ایران در دریای خزر به اندازه‌ای قوت نگرفته تا بتوان بار صادراتی و ترانزیتی با روسیه را به آن واگذار کرد و نیاز است با اتخاذ سیاست‌های مناسب این مشکل برطرف شود.

- مالکیت ۵۳ درصدی ایران از بندر سالیانکای روسیه**

در این بین موضوع قابل توجه بالاخص برای ایران، «بندر سالیانکا» و چرایی اهمیت آن است. بندر سالیانکا در منطقه اقتصادی استان آستراخان قرار دارد و جمهوری اسلامی ایران مالکیت ۵۳ درصد از آن را در اختیار دارد. شهر بندری آستراخان نیز در فاصله ۵۰ کیلومتری شمال دریای خزر و در خاک کشور روسیه واقع شده است و از طریق رودخانه ولگا به خزر متصل می‌شود. طبق آمار رسمی دولت محلی آستراخان، بندر سالیانکا در سال ۲۰۲۰ بین ۱۵ بندر فعال در رودخانه ولگا، توانست رتبه اول را هم از لحاظ تناژ بازرگایی و سهم تعداد فرود پهلوهی کشتی به خود اختصاص دهد. بندر سالیانکا که بیش از ۵۳ درصد سهام آن در اختیار کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران است، سال ۲۰۲۰ با حدود ۶۷۰ هزار تن تخلیه و بارگیری، به برترین بندر از این حیث در این منطقه تبدیل شده است.

- فرصت بارگیری و تخلیه هم‌زمان ۵ کشتی** در بندر سالیانکا به طول ۷۵۰ متر اسکله وجود دارد و به طور هم‌زمان ۵ کشتی می‌تواند کار بارگیری و تخلیه

را انجام دهد. این بندر از ظرفیت بیش از نیم میلیون تن بارگیری و تخلیه در طول یک سال برخوردار است و بر اساس سرمایه‌گذاری‌های در حال انجام، قرار است این میزان به بیش از ۰٫۷ میلیون تن در سال برسد. از دیگر ویژگی‌ها و مزیت‌های بندر سالیانکا می‌توان به ۴ هزار متر خط راه‌آهن شامل ۶ خط ریل راه‌آهن، واگن‌های حمل غلات، انبارها و سیلوهای مختلف اشاره کرد. نوع کالاهای صادراتی روسیه از این بندر به ایران نیز اغلب شامل غلات، چوب، روغن و دانه‌های روغنی، ذرت، گوشت قرمز و تجهیزات و قطعات می‌شود. میوه و خشکیار، سبزیجات، سیمان، محصولات غذایی فرآوری شده، پارچه و سرامیک هم محصولاتی است که از طریق این بندر، از ایران به روسیه وارد می‌شود. بندر سالیانکا به دلیل موقعیت جغرافیایی که در خاک کشور روسیه و شمال دریای خزر دارد، می‌تواند نقش بسیار مهمی در توسعه و تقویت کریدور شمال – جنوب ایفا کند.

- فرصت ایران برای ایفای نقش در تجارت هند و روسیه** بندر سالیانکا از زاویه نقش کریدور شمال – جنوب و تعاملات تجاری ۲ کشور هند و روسیه نیز، برای ایران حائز اهمیت است. آخرین آمارهای رسمی هند نشان می‌دهد در نخستین ماه تحریم‌های روسیه (ماه مارس) صادرات هند به این کشور افتی ۷۰ درصدی داشته اما وارداتش بیش از ۳ برابر شده است. علت اوج‌گیری واردات مربوط به جهش خرید نفت هند از روسیه است که از ۳۰ هزار بشکه در روز به بیش ۷۰۰ هزار بشکه افزایش یافته است. از طرفی سال گذشته میلادی نیز کل تجارت روسیه و هند ۱۲٫۵ میلیارد دلار بوده که از مسیرهای دریایی کانال سوئز و بدون استفاده از خاک ایران انجام شده است. با توجه به افزایش چشمگیر صادرات نفت روسیه به هند، بندربرج محصولات و کالاهای هندی نیز جای خود را بیش از پیش در بازار کشور روسیه باز کرده و مسیرهای صادراتی هند به روسیه اهمیت دوچندان پیدا خواهد کرد. در این راستا مهم‌ترین راه حمل‌ونقل برای تعاملات روسیه و هند، کریدور شمال – جنوب بوده و در این مسیر، بندر شمالی ایران و بندار جنوبی روسیه در خزر بالاخص بندر سالیانکا به پایگاه اصلی ترانزیت و حمل‌ونقل تبدیل خواهند شد.

می‌شود اما آمار چین نشان می‌دهد که واردات نفت چین از ونزویلا صفر بوده و شرکت‌های نفتی دولتی از اواخر سال ۲۰۱۹ به دلیل واهمه از نقض تحریم‌های ثانویه آمریکا، از خرید نفت این کشور آمریکای جنوبی خودداری کرده‌اند؛ بنابراین افزایش ۱۱۲ درصدی صادرات نفت از مالزی به چین در ماه مه ۲۰۲۲ در مقایسه با ماه مه ۲۰۲۱ بیشتر مربوط به افزایش سهم ایران در بازار چین است. شرکت‌های دولتی چین از جمله غول نفتی سینوپک و ژنهوا اویل، تحت تأثیر تخفیف‌های چشمگیری که مسکو پس از تحریم خودخواسته مشتریان غربی در واکنش به جنگ در اوکراین عرضه کرد، خرید نفت روسیه را افزایش داده‌اند و روسیه پس از ۱۹ ماه، به جایگاه بزرگ‌ترین

چهارشنبه اول تیر ۱۴۰۱
وطن‌امروز | شماره ۲۵۱۴
[اقتصادی]

اخبار

الزامی شدن کد رهگیری

برای تمام معاملات مسکن

وزیر راه‌وشهرسازی در نشست با اصناف حوزه مسکن، از الزامی شدن کد رهگیری برای تمام معاملات مسکن به عنوان شرط قانونی بودن معاملات خبر داد. رستم قاسمی در این نشست بر اجرای مصوبات سران قوا برای ساماندهی بازار مسکن تأکید و اعلام کرد، موضوع اجاره و ارائه کد رهگیری با صنف اتحادیه املاک و نظر وزیر وارت صمت است اما به دلیل اتفاقاتی که در کشور به دلیل گرانی‌های اخیر رخ داد، از سوی وزارت راه‌وشهرسازی پیشنهادات و بسته‌هایی را به مجموعه حاکمیت ارائه کردیم تا مشکلات و معضلات موجود مربوط به مسکن خانوارها را تا جایی که ممکن است، حل کنیم. عضو کابینه دولت سیزدهم ادامه داد: مصوبات سران قوا درباره ساماندهی بازار مسکن و اجار میها مصوب شده است و طبق این مصوبه مستاجران می‌توانند در واحدهای مسکونی که سکونت دارند ساکن باشند و موجران نیز نهایت همکاری را داشته باشند و حل‌کننده در تهران و سایر کلانشهرها تا۲۵درصد و در سایر شهرها تا ۲۰ درصد افزایش نرخ اجاره‌بها را مجاز هستند. قاسمی با یادآوری اینکه برای تسهیلات ودیعه مسکن از سوی دولت ۴۰ هزار میلیارد تومان منابع مالی بانکی پیش‌بینی شده که پرداخت می‌شود، رقم این تسهیلات را برای خانوارهای مستاجر واجد شرایط در تهران ۱۰۰ میلیون تومان، در سایر کلانشهرها و مراکز استان‌ها ۷۰ میلیون تومان و در سایر شهرها ۴۰ میلیون تومان برشمرد. وی توضیح داد: نرخ سود تسهیلات ودیعه اجاره مسکن ۱۸ درصد است که ۵ درصد این ۱۸ درصد با سوبسید و ۱۳ درصد توسط مردم پرداخت می‌شود.از طریق این روش پیش‌بینی می‌شود ۸۰۰ هزار تا یک میلیون خانوار مستاجر بتوانند از تسهیلات ودیعه مسکن بهره ببرند. قاسمی ضمانت اجرایی مصوبات سران قوا را درباره ساماندهی بازار مسکن دستگاه قضایی عنوان و تأکید کرد: در مصوبه اعلام شده است شوراهای حل اختلاف و در نهایت دستگاه قضایی درباره بروز اختلاف همکاری داشته باشند که امیدواریم موجر و مستاجر با توافق مشکلات احتمالی را حل کنند.

کالاهای اساسی مورد نیاز سال ۱۴۰۱ تأمین شد

شرکت بازرگانی دولتی ایران با صدور اطلاعیه‌ای اعلام کرد با تأمین بموقع کالاهای اساسی از محل منابع داخلی و خارجی، میزان ذخیره گندم، برنج، روغن و شکر به حد مطلوبی رسیده‌است و تا پایان سال، باسنگوی نیاز مصرفی کشور خواهد بود. با تلاوم اجرای برنامه‌های تأمین، علاوه بر خرید گسترده و تضمینی گندم و دانه‌های روغنی به صورت گسترده و ذخیره‌سازی این محصولات، حجم انبوهی از کالاهای اساسی شامل گندم، برنج، روغن و شکر نیز از ابتدای سال جاری از خارج خریداری، وارد و ذخیره شده و به این ترتیب نیاز مصرفی سال ۱۴۰۱ کشور تأمین شده است. امسال همچنین برای تأمین نیاز مصرفی مردم و تنظیم بازار، بیش از ۲٫۵ میلیون تن انواع کالاهای اساسی در اقصی نقاط کشور توزیع شده که در این میان، بیش از ۲ میلیون تن گندم برای مصارف واحدهای صنف و صنعت و نانواپی‌ها به این واحدها اختصاص یافته است. ■

۹ هزار کار تخوان جدید در اختیار نانواپی‌های تهران قرار گرفت

معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی گفت: در اجرای طرح هوشمندسازی نان، ۹ هزار دستگاه کار تخوان جدید در اختیار نانواپی‌های دولتی تهران قرار گرفته است و هیچ محدودیتی در عرضه تمداد آن وجود ندارد. محمد قربانی درباره طرح هوشمندسازی نان افزود: مجری طرح هوشمندسازی نان وزارت اقتصاد است و این طرح به صورت هوشمندسازی در استان زنجان به منظور شناسایی آسیب‌ها و خلأهای احتمالی اجرایی شد تا با ایجاد زیرساخت‌های اطلاعاتی، برخی مشکلات برطرف شود. معاون وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به اینکه این طرح دارای دستگاه پوز (کارتخوان) هوشمند خاص است، اظهار داشت: طبق آمارها کشور به ۸۳ هزار دستگاه کار تخوان نیاز دارد که به‌حث‌های مربوط به پشتیبانی از پوزها مهم است. وعملاتصال در برخی نانواپی‌ها شروع شده‌است. وی با بیان اینکه قیمت نان سنتی تهران و برخی استان‌های دیگر در حال افزایش و پیش‌بینی می‌شود این طرح تا پایان تیر یا مردادماه به کل کشور تعمیم داده شود. قربانی اضافه کرد: فرایند خرید نان همانند روال گذشته با کارت بانکی اشخاص انجام می‌شود، یعنی خریدار با کشیدن کارت بانکی که متصل به کد ملی است، تعداد نان را انتخاب می‌کند و عملیات پرداخت بانکی انجام می‌شود، با این تفاوت که بخشی از هزینه‌نان از حساب خریدار کسر می‌شود، مابقی نیز از محل بارانه به حساب نانواپی‌ها واریز می‌شود. معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی گفت: هیچ محدودیتی در تعداد خرید نان وجود ندارد و با کارت بانکی به هر تعدادی که نیاز است می‌توان خرید انجام داد. وی با بیان اینکه با اجرای این طرح، یارانه‌ها مستقیم و هدفمند به دست مردم می‌رسد و از آرد چند نرخ‌ی در بازار و نشت یارانه جلوگیری خواهد شد، افزود: این طرح در جلوگیری از قاچاق آرد و ضایعات نان اثرگذار است و به طور حتم خروج آرد برای مصارف غیررسانه‌ی به حداقل می‌رسد.در این طرح به دلیل رقابت‌پذیری بین واحدهای نانواپی دولتی، کیفیت نان و رضایتمندی مشتری ارتقا می‌یابد.

دلار در بازار آزاد به ۳۱ هزار و ۷۵۰ تومان رسید

روز گذشته قیمت خرید هر دلار توسط صرافی‌های بانکی ۲۷ هزار و ۳۹۶ تومان و نرخ خرید هر یورو ۲۸ هزار و ۳۵۹ تومان اعلام‌شد.علاوه بر این، بهای خرید دلار در بازار متشکل ارزی ۲۷ هزار و ۱۹۲ تومان و نرخ فروش آن ۲۷ هزار و ۴۳۹ تومان بود. این در حالی است که نرخ خرید یورو در این بازار ۲۸ هزار و ۶۵۵ تومان و نرخ فروش آن نیز ۲۸ هزار و ۹۱۶ تومان اعلام شد. همچنین در سامانه نیما در معاملات، حواله یورو به قیمت ۲۶ هزار و ۸۱۶ تومان و حواله دلار به بهای ۲۵ هزار و ۴۷۷ تومان معامله شد. همچنین در بازار آزاد دلار با نرخ ۳۱ هزار و ۷۵۰ تومان معامله شد.